

รายงานผลการถอดบทเรียน เกษตรกรต้นแบบ

นาย มิตรชัย ยุทธรักษ์

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานเกษตรอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....หล่มเก่า..... จังหวัด..... เพชรบูรณ์.....
ข้อมูล ณ วันที่..... ๒๕..... เดือน..... มิถุนายน..... พ.ศ..... ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นาย มิตรชัย ยุทธรักษ์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๔๒ หมู่ ๔ ตำบลนาแซง อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

โทรศัพท์ ๐๖๑ ๓๗๐ ๕๗๕๔ Facebook Line

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๙ ปัจจุบันอายุ ๕๙ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ หล่มเก่า

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ..... ผลิต-ขยายผลผลิต-แปรรูปด้านการเกษตร

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๙๖๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๓.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. เกษตรผสมผสาน

๒. เลี้ยงไก่โรงเรือนระบบปิด

๓. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๘.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๒. เทคนิคการจัดการฟาร์ม ๓. ไข่เงินแสน ๔. เลี้ยงไก่ไข่ไร้กลิ่น
๕. การให้อาหารปลา(แซนวิชปลา) ๖. ผัก-ผลไม้ (เงินพันรายวัน) ๗. การทำบัญชีครัวเรือน (จดบัญชี ปลอดภัย)
๘. การเลี้ยงปลา-การแปรรูปปลา

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๕.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุน-เพิ่มผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การจัดการฟาร์ม

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การแปรรูปปลา

๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง
- วัตถุประสงค์ คือ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ บริหารจัดการภายในฟาร์มอย่างง่าย
- เนื้อหา คือ การจัดการภายในฟาร์มอย่างง่าย ขายได้ทุกวัน ใช้แรงงานน้อย
- รูปแบบ คือ อบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน ศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเอง อบรมออนไลน์(VDO, Youtube)

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการ ศพก. และ แปลงใหญ่ ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ ศพก. และ แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- ต้องการปรับเปลี่ยนจากพืชเชิงเดี่ยว มาทำเกษตรแบบผสมผสาน

- อยากมีรายได้ทุกวัน

..... - ผลิตเอง, ขายเอง, กำหนดราคาขายเอง

..... - มีเวลาให้ครอบครัว

..... ๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

..... - สภาวะอากาศโดยรอบมีมลภาวะ ทำให้ไก่ไม่ค่อยออกไข่ จึงไปศึกษาดูงาน แล้วปรับจากระบบเปิดมาเป็นระบบปิด

..... - อยากมีรายได้ จึงปรับเปลี่ยนจากเกษตรเชิงเดี่ยว มาเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ขุดสระเพื่อให้น้ำใช้ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ไม้ผล ผัก มีการใช้มาตรฐาน GAP ใน

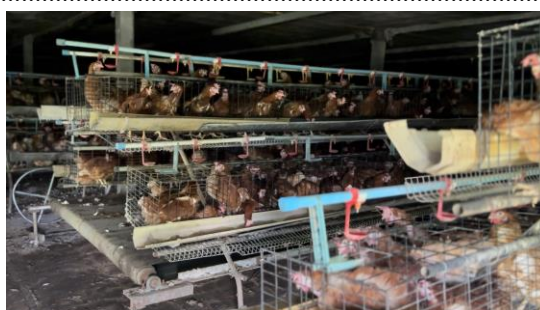
..... ๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

..... ๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

..... - การเลี้ยงไก่ในระบบปิด

..... - การใช้มาตรฐาน GAP ในฟาร์ม (O ไก่, มะยงชิด, ไข่)

..... - มีโซลาร์เซลล์ ใช้ในโรงเรือนเลี้ยงไก่

..... ๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

..... ๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๕.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)	ไผ่	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๖ ไร่	(ไร่-งาน-วา)
๑.๒)	มะพร้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒ ไร่	(ไร่-งาน-วา)
๑.๓)	มะยงชิด	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่ ๒ งาน	(ไร่-งาน-วา)
๑.๔)	มะนาว	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่	(ไร่-งาน-วา)
๑.๕)	มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒ งาน	(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)	ปลาดุก	จำนวน.....๑๕,๐๐๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๒)	ปลานิล	จำนวน.....๑๐,๐๐๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๓)	ปลาตะเพียน	จำนวน.....๒,๐๐๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๔)	ปลายี่สก	จำนวน.....๕๐๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๕)	ปลาหมอताल	จำนวน.....๑๐๐ - ๒๐๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๖)	ปลากดเหลือง	จำนวน.....๔๐๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๗)	ปลาช่อน	จำนวน.....๒๐๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๘)	ปลาบึก	จำนวน.....๑๕๐	(หน่วย...ตัว...)
๒.๙)	ปลาแรด	จำนวน.....๒๐๐	(หน่วย...ตัว...)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)	ไก่ไข่	จำนวน.....๓,๐๐๐	(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)	Silver oak	จำนวน.....๒	(หน่วย...ไร่...)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ไก่ไข่.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)	ค่าอาหารไก่	เป็นเงิน.....๒,๑๗๔,๐๔๐	บาท/ไร่
๑.๒)	ค่าไฟฟ้า	เป็นเงิน.....๘๖,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๓)	ค่ายาฆ่าเชื้อ+วิตามิน	เป็นเงิน.....๔,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๔)	ค่าน้ำมันส่งไข่	เป็นเงิน.....๕,๗๖๐	บาท/ไร่
๑.๕)	ค่าเช่าร้าน	เป็นเงิน.....๗,๓๒๐	บาท/ไร่
๑.๖)	ค่าแผงไข่ไก่(กระดาษ)	เป็นเงิน.....๒,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๗)	ค่าแผงไข่ไก่(พลาสติก)	เป็นเงิน.....๒,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๘)	ค่าแรงงาน	เป็นเงิน.....๒๑๙,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๙)	ค่าซ่อมแซมกรงไก่	เป็นเงิน.....๒๐,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๑๐)	รายจ่ายสินทรัพย์ถาวร	เป็นเงิน.....๑๖,๐๐๐	บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๒,๕๓๖.๑๒๐.....บาท/ไร่
 รายได้๔,๒๒๙.๑๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไข่ไก่

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๑,๕๕๔.๙๑๘.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ปลา ๓,๒๐๐ บาท , มะนาว ๕๐๐ บาท

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๓,๗๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....มะพร้าว

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๓,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....มะยงชิด, มะม่วง

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๕,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ตนเอง – ลดรายจ่าย, เพิ่มรายได้, ปลดหนี้ได้, สุขภาพดี, ครอบครัวยั่งยืน

เกษตรกรรายอื่น – เป็นแบบ ศพก.ต้นแบบ ให้เกษตรกรรายอื่นได้มาเรียนรู้

ชุมชน – กระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน, เกิดการจ้างแรงงานในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

GAP - การปลูกพืชปลอดภัย

ไม่ผล – ไม่มีการใช้สารเคมี, ใช้ปุ๋ยชีวภาพจากฟาร์ม

ตัดหญ้า – ไม่มีการใช้สารเคมี

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ระบบนิเวศในฟาร์มมีความสมดุลทางธรรมชาติ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- มีการขุดบ่อ เพื่อเก็บน้ำไว้ในฟาร์ม และเลี้ยงปลา
- มีการใช้โซลาร์เซลล์ในโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่
- ใช้ระบบให้น้ำแบบสปริงเกอร์ในสวน
- มีจุดจำหน่ายของตัวเอง และมีลูกค้าประจำ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไข้ปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไข้ปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีเกษตรกร, กลุ่มเกษตรกร, นำความรู้ไปต่อยอด เรื่องการแปรรูปปลา เพิ่มรายได้ เลี้ยงไก่

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- เป็นวิทยากรให้กับงาน Field day, การหยุดเผาในพื้นที่เกษตร, วิทยากรรับเชิญให้กับ ธกส.

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน

- ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรในชุมชน

- ให้บริการแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร

- เป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะของ อ.กม. นักส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- สามารถสร้างอาชีพให้กับครอบครัว

- เป็นแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรกับคนในชุมชน ช่วยสร้างอาชีพให้กับชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ประธานคณะกรรมการ ศพก.หลัก อำเภอหล่มเก่า

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ร่วมบริจาคให้กับโรงพยาบาล, วัด, โรงเรียน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“มิตรชัยฟาร์ม ตามรอยเท้าพ่อ”

“ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหล่มเก่า, นายมิตรชัย ยุทธรักษ์, นางรัชนก ยุทธรักษ์, นายชาณุณรงค์ ยุทธรักษ์

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การสัมภาษณ์, เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ไม่มี

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
(มิตรชัยฟาร์ม)

